

The Study of Needs of Liberal Arts Program in Tourism and Recreation, Thailand National Sports University Si Sa Ket Campus

Apichai Thumniyom, Kitisak Chaianam, Sudaporn Samakphol, Saichon Pakkatara, Keereerat Rachiwong

Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Si Sa Ket Campus, Thailand

E-mail: a.thumniyom@tnsu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8562-1401>

E-mail: samakphol.cs@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-9910-4717>

E-mail: igolffy@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-9744-7789>

E-mail: saitara2516@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8467-0539>

E-mail: khunkee999@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6443-3661>

Received 24/06/2024

Revised 12/07/2024

Accepted 30/07/2024

Abstract

Background and Aims: The Tourism and Recreation program aims to produce graduates who are experts in the tourism business, have leadership in recreational activities, and possess foreign language skills relevant to their professions. The graduates were able to apply their knowledge to benefit the society. This research aimed to study and analyze the opinions of stakeholders of the Bachelor of Arts program in Tourism and Recreation, Thailand National Sports University, Si Sa Ket Campus.

Methodology: The sample groups included 1) 396 high school students in Sisaket Province, and an accidental sampling was utilized, 2) 28 graduates, 3) 2 employers, and 4) 2 representatives from public and private sectors, and a purposive sampling was applied. The total sample size comprised 428 participants. The research tools included 1) a questionnaire on the desire to pursue further studies, 2) a satisfaction questionnaire for graduates, and 3) an interview form for employers and government agencies. The statistics of the study were Percentage, Mean, Standard deviation, and Content analysis.

Results: 1) The factors with the greatest influence on the decision to pursue further studies were facility factors, followed by public relations, university image, and study costs. 2) The graduates were most satisfied with the teaching and learning, followed by the availability of useful information resources for graduates, and the curriculum. 3) The graduates had well-rounded individuals in their assigned tasks. They could communicate well in English, had good

interpersonal skills, had proper etiquette, were willingness to help colleagues, had respect for superiors, and were punctuality.

Conclusion: The Bachelor of Arts program in Tourism and Recreation, Thailand National Sports University Si Sa Ket Campus, had information on the factors influencing the decision-making of high school students in Sisaket province to pursue further studies, as well as the opinions of graduates, employers, and recommendations from government and private organizations in the tourism and recreation industry. This could be used to plan for the development and improvement of the program's quality.

Keywords: Stakeholder; Tourism and Recreation program; Thailand National Sports University.

การศึกษาความต้องการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ

อภิชัย ธรรมนิยม, กิตติศักดิ์ ชัยนาม, สุตาภรณ์ สมัครผล, สายชล ภัคคะธรา, ศิริรัฐ ราชวงศ์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในธุรกิจท่องเที่ยว มีความเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ และมีทักษะด้านภาษาต่างประเทศตามวิชาชีพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ และ (2) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต ศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 396 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบบังเอิญ 2) บัณฑิต จำนวน 28 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 3) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 4) ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการเข้าศึกษาต่อ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของบัณฑิต และ 3) แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิตและหน่วยงานภาครัฐ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย: 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ 2) บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการด้านการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่บัณฑิต และด้านหลักสูตร 3) บัณฑิตมีความรอบรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ในระดับดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจและพร้อมให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อร่วมงาน มีความเคารพนอบน้อมต่อหัวหน้างาน มีความตรงต่อเวลา

สรุปผล: หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ มีข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และข้อเสนอแนะของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการ เพื่อนำไปวางแผนในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

คำสำคัญ : ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย; สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ; มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

บทนำ

หลักสูตรคือมวลประสบการณ์ที่ถูกจัดเรียบเรียงไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (อึ้ง บั้วศรี, 2542) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) **วัตถุประสงค์ (Objective)** ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังจะสำเร็จ 2) **เนื้อหา (Content)** ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของหลักสูตร รวมถึงข้อสำคัญและสาระสำคัญ 3) **การนำหลักสูตรไปใช้หรือกระบวนการเรียนการสอน (Curriculum Implementation)** และ 4) **การประเมินผล (Evaluation)** ซึ่งคือการพิจารณาและวัดคุณค่าของกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทางการศึกษา เช่น การสอบไล่และการสอบย่อย (Taba, 1962) การพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนหลักๆ ดังนี้: 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ 2) การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ โดยการวิเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐาน 3) การเลือกและจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับเป้าหมายและจุดประสงค์ 4) การเลือกวิธีการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม 5) การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ 6) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยการนำไปทดลองใช้ 7) การประเมินผลหลักสูตร และ 8) การปรับปรุงหลักสูตร (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ประกาศเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ตามที่ราชกิจจานุเบกษา (2565) ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตรต้องมีการพัฒนาตามทันสมัยและดำเนินการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อใช้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก 5 ปี การทบทวนงานวิจัยเกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2562 ผ่านระบบ TCAS นั้น ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือด้านสถาบันการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมตามลำดับ โดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดคือปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา (วิทวัส เหล่ามะลอ, 2562) และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตในด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจจากมากไปน้อย พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา มีผลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาคือปัจจัยด้านสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ปัจจัยด้านสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 30.9 และปัจจัยด้านกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 50.5 (เอกชัย เทียนเงิน และคณะ, 2565)

จากความสำคัญดังกล่าว การพัฒนาหลักสูตรในภาคการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทิศทางการพัฒนาประเทศ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและเอกชน (Sitiwong, 2019) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้คุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาอย่างน้อย 5 ด้าน (Office of the Higher Education Commission, 2009) ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) คือ การพัฒนานิสัย ความประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับ วิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม 2) ด้านความรู้ (Knowledge) คือ ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการเสนอ

ข้อมูล การวิเคราะห์และแจกแจงข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ความเข้าใจ ในแนวคิด หลักการทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ ในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) คือ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการ สื่อสารทั้งการพูดการเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ ปัจจุบันเป็นหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563 ซึ่งได้มีการปรับปรุงจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญในธุรกิจท่องเที่ยว มีความเป็นผู้นำในกิจกรรมนันทนาการ และมีทักษะด้านภาษาต่างประเทศตามวิชาชีพ ซึ่งสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ หลักสูตรนี้จะครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรในปี พ.ศ. 2568 คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568) ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ
2. เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทางการศึกษาที่สถานศึกษาวางแผนและจัดเตรียมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรมีความสำคัญในหลายด้าน เช่น มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ, เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา, กรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษา, และเป็นเครื่อง

ชี้แนะจุดมุ่งหมาย สารระ และแนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนทราบเป้าหมายและแนวทางการเรียนอย่างชัดเจน

หลักการของไทเลอร์ (Tyler) เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรสามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกัน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเชิงระบบนี้เน้นการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนที่มีความสัมพันธ์กันและมีความเป็นพลวัต ประกอบด้วย 3 ระบบหลัก ได้แก่ 1) ระบบการร่างหลักสูตร (Curriculum Design) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผนและออกแบบหลักสูตรตามเป้าหมายและความต้องการที่กำหนดไว้ 2) ระบบการบริหารหลักสูตร (Curriculum Management) ซึ่งเป็นการจัดการและดำเนินการให้หลักสูตรเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และ 3) ระบบการประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) ซึ่งใช้ในการประเมินผลและตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรเพื่อทำการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

การพัฒนานวัตกรรมหลักสูตร มีแนวคิดหลักการที่สำคัญคือ การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของสังคมได้มากที่สุด

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) มีความหมายหลากหลายตามมุมมองของนักวิชาการด้านหลักสูตรและบริบทที่ใช้คำว่า "หลักสูตร" มีที่มาจากภาษาละติน "race-course" หรือ "the race" ซึ่งหมายถึงชุดกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ศาสตราจารย์ Bobbitt จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้เขียนหนังสือชื่อ "The Curriculum" ในปี ค.ศ. 1918 หรือประมาณปี พ.ศ. 2461 และมีมุมมองทางการศึกษาว่า การศึกษาเป็นไปเพื่อความสามารถในการดำรงชีวิต (Bobbitt, 1918: 1) โดยเขาระบุว่าหลักสูตรหมายถึงชุดกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Bobbitt, 1918: 42)

เมื่อพูดถึงหลักสูตรในมุมมองทั่วไป บุคคลส่วนใหญ่จะหมายถึงเอกสารต่างๆ เช่น เอกสารหลักสูตร หนังสือตำรา หรือคู่มือการสอน แต่ในมุมมองของนักวิชาการด้านหลักสูตร หลักสูตรจะหมายรวมถึงประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริง (Wiles, 2009: 2; Wiles & Bondi, 2011: 1)

ความหมายของหลักสูตรจากการให้ความหมายของนักวิชาการต่างๆ ได้แก่ Bobbitt. 1918, Tyler. 1949, Taba. 1962, Henson. 2001, Armstrong.2003, Oliva. 2009, Wiles. 2009, Wiles and Bondi. 2011 สามารถสังเคราะห์ได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. หลักสูตร คือรายวิชาหรือความรู้ต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน
2. หลักสูตร คือแผนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาจัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน
3. หลักสูตร คือมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทางการศึกษาทั้งหมดที่สถานศึกษาวางแผนและจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร

การบริหารและการจัดการทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ การบริหารและการจัดการศึกษาตามกฎหมายหลักคือ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งกำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม รวมถึงการมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีหลักการจัดการศึกษา คือ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ควรยึดหลักสำคัญดังนี้: 1) การมีเอกภาพด้านนโยบายพร้อมกับความหลากหลายในการปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ 2) การกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษามีความใกล้ชิดและตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละพื้นที่ 3) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภท เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน 4) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 5) การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความหลากหลายและครอบคลุมทุกด้าน

การมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการทำงานและการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งช่วยสร้างความผูกพันกับงานหรือองค์กร โดยผู้มีส่วนร่วมสามารถเป็นทั้งบุคคลภายในและภายนอกหน่วยงาน การมีส่วนร่วมนี้มีผลกระทบต่อส่วนรวมทั้งโดยตรงและทางอ้อม (เมตต์ เมตต์การุณ, 2547 : 37) ในบริบทการศึกษานั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญในการร่วมคิดแก้ปัญหาและประสานงานระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสำเร็จของการศึกษาของนักเรียน การมีส่วนร่วมนี้รวมถึงการลงมือปฏิบัติช่วยเหลือกัน รับผิดชอบร่วมกัน และยอมรับผลการทำงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการศึกษาร่วมกัน

ปรีดาวรรณ อินทรวิมลศรี (2548: 38) อ้างอิงถึงการศึกษาของแชดิดและแวน (Shadid & Van Koningsveld, 1992: 169) ซึ่งได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ; ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือด้านทรัพยากรและการประสานงาน; ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์; และขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อสร้างความเห็นชอบและความคาดหวัง ซึ่งสามารถมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ได้

ศศิวิมล จุลศิลป์ (2553: 24) ได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระบวนการนี้ประกอบด้วย 8 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การปรับแนวคิดร่วมกัน การสร้างจิตอาสา การสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน การหาแนวทางและวางแผนร่วมกัน การดำเนินการตามแผนงานที่กำหนด โดย

นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน และการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อชื่นชมผลงาน

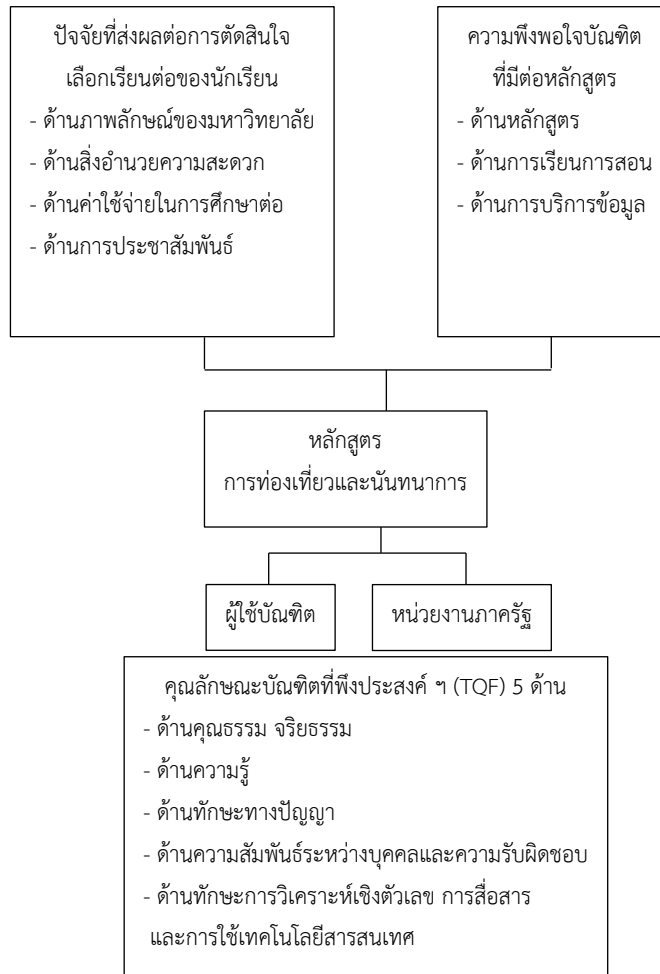
3) คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ภายใต้วมาตรฐานผลการเรียนรู้คุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาอย่างน้อย 5 ด้าน (Office of the Higher Education Commission, 2009) โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) คือ การพัฒนานิสัย ความประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับ วิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม
2. ด้านความรู้ (Knowledge) คือ ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และแจกแจงข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ความเข้าใจ ในแนวคิด หลักการทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ ในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) คือ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการ สื่อสารทั้งการพูดการเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่

1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40,628 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ, 2566)

2) บัณฑิต ที่จบการศึกษาสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ระหว่างปี 2564-2566 จำนวน 28 คน (คณะศิลปศาสตร์, 2566)

3) ผู้ใช้บัณฑิต จากฐานข้อมูลการสำรวจการมีงานทำของบัณฑิต มีสถานประกอบการที่บัณฑิตทำงานจำนวน 11 แห่ง (คณะศิลปศาสตร์, 2566)

4) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการ ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด และสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดศรีสะเกษ คำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 396 คน 2) บัณฑิต จำนวน 28 คน 3) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน 4) ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 428 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 3 ชิ้น ได้แก่

2.1 แบบสอบถามความต้องการเข้าศึกษาต่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยปรับปรุงตัวแปรจากทฤษฎีของ Cubillo, et al (2006). ประกอบด้วย 4 ตอน รวม 40 ข้อ แบ่งเป็น ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองทบทวนประเด็น แนวคิด และบริการต่าง ๆ ที่หลักสูตรจัดให้แก่ นักศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน รวม 32 ข้อ แบ่งเป็น ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.3 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพัฒนาจากทฤษฎีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ใช้สัมภาษณ์ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้ใช้บัณฑิต และ 2) หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย 3 ตอน แบ่งเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการที่พึงประสงค์ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน บัณฑิต และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) โดยที่ 1 คือ น้อย

ที่สุด 5 คือ มากที่สุด โดยใช้หลักการแปลค่าของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผ่านการพิจารณาความสอดคล้องของข้อความจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน มีค่าความสอดคล้องมากกว่า 0.67

เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีการกำหนดแนวทางของคำถาม โดยพัฒนาจากทฤษฎีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ซึ่งในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการบันทึกเสียง และบันทึกข้อความในประเด็นสำคัญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บข้อมูลกลุ่มนักเรียน ผู้วิจัยประสานกับครูแนะแนวโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยเก็บข้อมูลในระหว่างการออกแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.2 การเก็บข้อมูลกลุ่มบัณฑิต ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ google form จากนั้นผู้วิจัยจัดทำรายชื่อบัณฑิต ผู้วิจัยส่งลิงค์แบบสอบถามให้บัณฑิตผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) และสื่อสังคมออนไลน์

4.3 การเก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตและหน่วยงานภาครัฐ ผู้วิจัยจัดทำรายชื่อผู้ใช้บัณฑิตและหน่วยงานภาครัฐที่จะสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกและประสานงานผ่านทางโทรศัพท์เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลของการศึกษาความต้องการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เป็นเพศชาย ร้อยละ 31.00 เพศหญิง ร้อยละ 69.00 อายุระหว่าง 15-18 ปี ร้อยละ 80.30 อายุระหว่าง 19-22 ปี ร้อยละ 19.70 ด้านรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 36.60 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 28.20 ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 26.80 มีรายได้ 30,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ

5.60 และ ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 2.80 ด้านประเภทของสถานศึกษา พบว่า เป็นสถานศึกษาของรัฐ ร้อยละ 100.00

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย=4.00, S.D.=0.66) รองลงมาคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย=3.96, S.D.=0.73) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย=3.94, S.D.=0.74) และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ (ค่าเฉลี่ย=3.89, S.D.=0.72) ตามลำดับ โดยพบว่า เหตุผลที่นักเรียนจะเลือกเรียนต่อ 5 อันดับแรกคือ 1) เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา 2) มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น 3) มหาวิทยาลัยมีสถานที่กว้างขวาง สะอาด สวยงาม 4) มหาวิทยาลัยมีสวัสดิการ เช่น หอพัก สถานที่ออกกำลังกาย สัญญาณอินเทอร์เน็ต และ 5) ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้แหล่งชุมชน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ	$\bar{x}$	S.D.
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย		
1. ความมีชื่อเสียงของการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยว	3.9	0.72
2. เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา	4.13	0.65
3. หลักสูตรตรงตามความต้องการ	3.92	0.77
4. อาจารย์ผู้สอนเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีความรู้ความสามารถเป็นที่รู้จักของสังคม	3.93	0.68
5. มีห้องเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และสื่อการสอนที่ทันสมัย	3.9	0.81
6. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยทำให้สามารถหางานทำได้ง่าย และมีความได้เปรียบในการสมัครงาน	3.86	0.74
7. มีอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการเหมาะสมและเพียงพอ	3.94	0.81
ค่าเฉลี่ย	3.94	0.74
ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ		
8. ค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน	3.72	0.86
9. ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา เช่น ค่าธรรมเนียมการบริการของมหาวิทยาลัย ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าทัศนศึกษา	3.77	0.64
10. มีทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือเรียนดี	4	0.74
11. มีสวัสดิการ เช่น หอพัก สถานที่ออกกำลังกาย สัญญาณอินเทอร์เน็ต	4.08	0.63
ค่าเฉลี่ย	3.89	0.72

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ	$\bar{x}$	S.D.
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
12. สถานที่ตั้งอยู่ในย่านความเจริญ	3.94	0.67
13. สถานที่ใกล้แหล่งชุมชน	4.06	0.61
14. มหาวิทยาลัยมีการคมนาคมที่สะดวก	4.04	0.62
15. ให้บริการแก่ผู้มาติดต่อได้รวดเร็ว	4	0.7
16. สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยห่างไกลแหล่งอบายมุข	3.83	0.81
17. มหาวิทยาลัยมีสถานที่กว้างขวาง สะอาด สวยงาม	4.1	0.56
ค่าเฉลี่ย	4	0.66
ด้านการประชาสัมพันธ์		
18. มีการโฆษณาผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์	3.75	0.86
19. ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อชื่อเสียง	3.9	0.78
20. มีการแนะแนวผ่านสถานศึกษา	4	0.65
21. มีกิจกรรมร่วมกับสถานประกอบการ	4.03	0.65
22. มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น	4.13	0.7
ค่าเฉลี่ย	3.96	0.73
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.95	0.71

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มบัณฑิต พบว่า เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.00 เพศหญิง ร้อยละ 30.00 ด้านอายุ พบว่า อายุระหว่าง 23-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00 อายุ 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.00 ด้านอาชีพ พบว่า เป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 40.00 ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 35.00 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 25.00 ด้านสถานภาพของอาชีพ พบว่า บุคลากรระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 60.00 เจ้าของกิจการ ร้อยละ 35.00 ผู้บริหารหน่วยงานรัฐหรือเอกชน ร้อยละ 5.00 ด้านอายุงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า อายุงานต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 55.00 ระหว่าง 1-2 ปี ร้อยละ 25.00 ระหว่าง 3-4 ปี ร้อยละ 10.00 ระหว่าง 5-6 ปี ร้อยละ 10.00 ด้านรายได้เฉลี่ยที่ได้รับต่อเดือน พบว่า มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 20.00 ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 20.00 ระหว่าง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 10.00 มีรายได้ 25,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 10.00 และ ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 10.00

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ ด้านการเรียนการสอนมากที่สุด ($\bar{X}=3.86$, S.D.=1.12) รองลงมาคือ ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่บัณฑิต ($\bar{X}=3.65$, S.D.=1.15) และด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.58$, S.D.=1.07) โดยพบว่าประเด็นที่บัณฑิตมีความพึงพอใจ 5 อันดับแรกคือ 1) อาจารย์ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา 2) อาจารย์และบุคลากรมีความสุภาพพูดจาไพเราะ เต็มใจให้บริการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่บัณฑิตอยู่เสมอ 3) หลักสูตรและรายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ได้จริง 4) เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าปรึกษาเรื่องต่าง ๆ โดยสะดวก และ 5) อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตศรีสะเกษ

ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.
ด้านหลักสูตร		
1. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.54	0.96
2. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	3.39	0.99
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับสภาพปัจจุบัน	3.32	1.02
4. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามีแรงงานรองรับ	3.36	1.06
5. รายวิชาที่เรียนมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่ดี	3.86	1.11
6. หลักสูตรและรายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ได้จริง	4.00	1.15
7. จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.82	0.98
8. เนื้อหาในหลักสูตรสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	3.39	1.26
ค่าเฉลี่ย	3.58	1.07
ด้านการเรียนการสอน		
1. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	3.96	1.17
2. กระบวนการสอนของอาจารย์ส่งเสริมและพัฒนาความคิดให้แก่นักศึกษา	3.86	1.15
3. อาจารย์มีการใช้สื่อต่าง ๆ หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน	3.71	1.08
4. กระบวนการสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพ	3.71	1.05
5. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักศึกษา	3.89	1.17
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตรของสาขาวิชา	3.57	1.07
7. อาจารย์ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.25	1.14

ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ	$\bar{x}$	S.D.
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าปรึกษาเรื่องต่าง ๆ โดยสะดวก	4.00	1.12
9. หลักสูตรมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.75	1.11
ค่าเฉลี่ย	3.86	1.12
ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่บัณฑิต		
1. หลักสูตรมีการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อท่านอย่างสม่ำเสมอ	3.75	1.14
2. ทำประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ สื่อโซเชียล	3.43	1.20
3. ทำเลที่ตั้งของการบริการต่าง ๆ มีความเหมาะสมและสะดวกต่อการติดต่อ	3.64	1.06
4. อาจารย์และบุคลากรมีความสุภาพพูดจาไพเราะ เต็มใจให้บริการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่บัณฑิตอยู่เสมอ	4.11	1.07
5. ความรวดเร็วของการให้ข้อมูลและทันต่อเวลา	3.68	1.02
6. สะดวกในการใช้บริการ	3.61	1.20
7. การแพร่ข้อมูล กฎระเบียบและขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บัณฑิตอย่างทั่วถึง	3.54	1.35
8. การให้บริการงานด้านเอกสารมีความรวดเร็วและจัดสรรเวลาได้อย่างเหมาะสม	3.46	1.17
ค่าเฉลี่ย	3.65	1.15
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.70	1.11

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต พบว่า บัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการมีความโดดเด่นในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า “น้องเป็นคนยิ้มแย้มและมีมารยาทดี ปรับตัวเข้ากับที่ ๆ ได้เร็ว ซึ่งส่งผลดีต่อการทำงานเป็นทีม ซึ่งที่นี่ต้องส่งต่อข้อมูลงานระหว่างแผนก” แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการมีทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจและพร้อมให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อร่วมงาน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า บัณฑิตมีความเคารพนอบน้อมต่อหัวหน้างาน มีความตรงต่อเวลาในการทำงาน บัณฑิตมีการกล่าวขอโทษทุกครั้งที่ทำงานผิดพลาดและปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อลดความผิดพลาดลง และบัณฑิตไม่แสดงออกถึงการแบ่งฝ่ายหรือเหยียดเพศกับพนักงานในบริษัท

ด้านความรู้ พบว่า บัณฑิตมีความรอบรู้ในงานที่ได้รับมอบหมายในระดับดี โดยเฉพาะความรู้ด้านแหล่งท่องเที่ยวและระบบการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี และมาเก๊า เป็นต้น นอกจากนี้บัณฑิตสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษในระดับดี และต้องพัฒนาความรู้ด้านภาษาที่สามที่มีความจำเป็นในการทำงานในบริษัทนี้

ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า บัณฑิตเข้าใจประเด็นของงานที่ได้รับมอบหมายจากการประชุมและสามารถวิเคราะห์โจทย์ของงาน มีทักษะในการสืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า บัณฑิตสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ และนำมาวิเคราะห์เป็นต้นทุนของงานที่ได้รับมอบหมายได้ บัณฑิตสามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของลูกค้า และนำเสนอในที่ประชุมได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้บัณฑิตยังต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้งานระบบปฏิบัติการต่าง ๆ ของบริษัท

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า นักศึกษาสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการควรมีความตรงต่อเวลาทั้งในการเรียนและการทำงาน ปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยว มีความเข้าใจและถือปฏิบัติในสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด และมีทักษะในการบอกเล่าเรื่องราวที่ถูกต้องและไม่เสื่อมเสียแก่ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ด้านความรู้ พบว่า นักศึกษามีความรอบรู้ในงานด้านการท่องเที่ยวและทักษะในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความรู้ด้านแหล่งท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ สามารถนำกิจกรรมนันทนาการไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ นอกจากนี้นักศึกษาต้องมีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับดี ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า นักศึกษาต้องมีทักษะในการสืบค้นหาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามหลักการและทฤษฎีที่ถูกต้อง มีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษาต้องเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และทางสังคม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและนันทนาการ สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

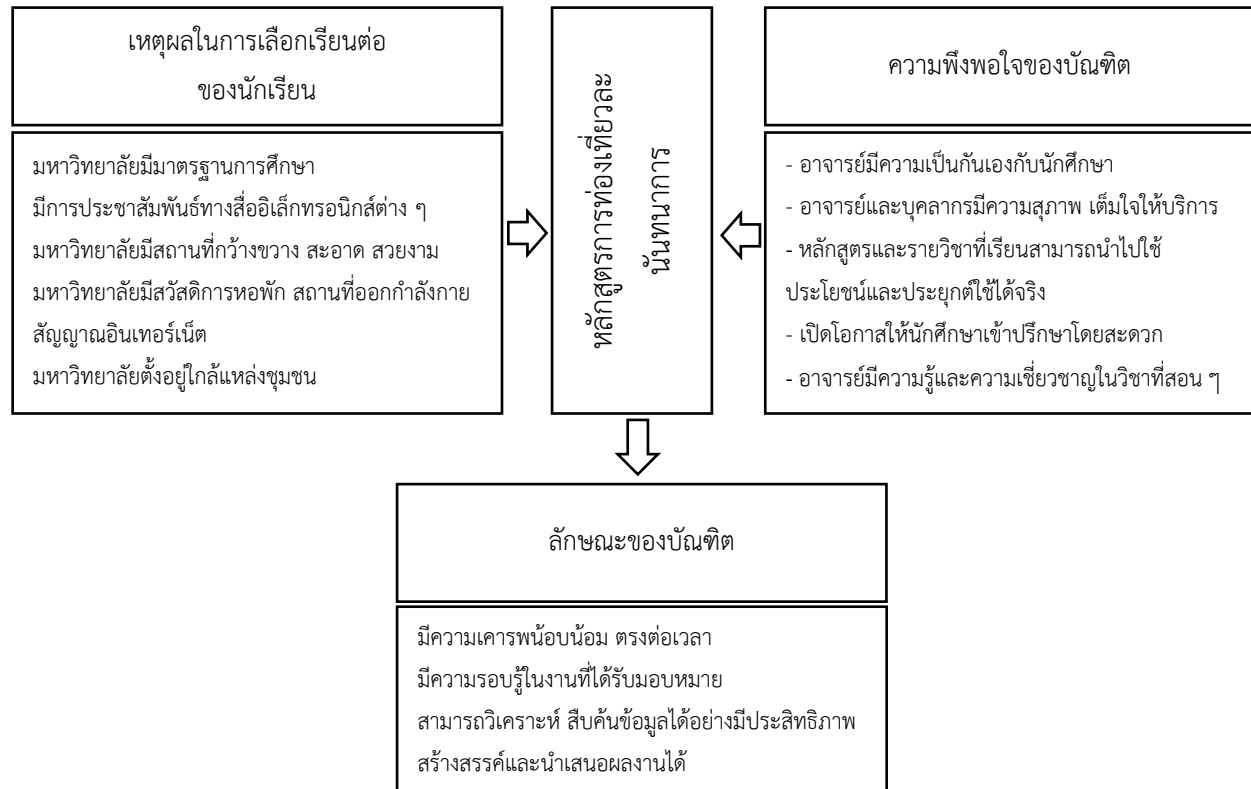

การศึกษาความต้องการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บัณฑิต ที่จบการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียน 5 อันดับแรกคือ 1) เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรอง มาตรฐานการศึกษา 2) มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น 3) มหาวิทยาลัยมีสถานที่กว้างขวาง สะอาด สวยงาม 4) มหาวิทยาลัยมีสวัสดิการ เช่น หอพัก สถานที่ออกกำลังกาย สัญญาณอินเทอร์เน็ต และ 5) ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้แหล่งชุมชน

2. บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ 5 อันดับแรกคือ 1) อาจารย์ผู้สอนมี ความเป็นกันเองกับนักศึกษา 2) อาจารย์และบุคลากรมีความสุภาพพูดจาไพเราะ เต็มใจให้บริการช่วยเหลือด้าน ต่าง ๆ แก่บัณฑิตอยู่เสมอ 3) หลักสูตรและรายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ได้จริง 4) เปิด โอกาสให้นักศึกษาเข้าปรึกษาเรื่องต่าง ๆ โดยสะดวก และ 5) อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความเชี่ยวชาญในวิชาที่ สอน

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ บัณฑิตควรมีความอ่อนน้อม เคารพเพื่อนร่วมงาน มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจรรยาบรรณของวิชาชีพมัคคุเทศก์และผู้นำ เทียว มีความรอบรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม สามารถวิเคราะห์ โจทย์ของงาน มีทักษะในการสืบค้นหาข้อมูล นำมาพัฒนาสร้างสรรค์ และนำเสนอผลงานได้อย่างเหมาะสม ดังภาพ ที่ 1

แผนภาพที่ 2 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและ
นันทนาการ

อภิปรายผล

ในการการศึกษาความต้องการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.66$) รองลงมาคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.73$) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=0.74$) และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ ($\bar{X}=3.89$, $S.D.=0.72$) ตามลำดับ โดยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ความเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น มหาวิทยาลัยมีสถานที่กว้างขวาง สะอาด สวยงาม มีสวัสดิการ เช่น หอพัก สถานที่ออกกำลังกาย สัญญาณอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของเอกชัย เทียนเงิน, นพดล อำนวยพรเลิศ และกนกวรรณ เชียงเงิน (2565) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับอุดมศึกษาของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การตัดสินใจของนักเรียนมีปัจจัยหลักที่สำคัญตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ หลักสูตรและการจัดการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 53.1), สถาบัน (คิดเป็นร้อยละ 31.8),สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก (คิดเป็นร้อยละ 30.9), และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ (คิดเป็นร้อยละ 50.5) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสำคัญกับการศึกษาเนื่องจากเชื่อว่าการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการประกอบอาชีพที่ดี มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง และได้รับการยอมรับในสังคม สอดคล้องกับผลการศึกษาของจาตุรนต์ สุขุมพงษ์ และคณะ (2560) ที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจต่อความต้องการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 4.04) 2) การศึกษาต่อช่วยยกระดับฐานะตนเองและครอบครัวให้เป็นที่ยอมรับในสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.84) และ 3) มหาวิทยาลัยมีโครงการทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ.) จนจบการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.79)

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อด้านหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการด้านการเรียนการสอนมากที่สุด ($\bar{X}$ =3.86, S.D.=1.12) รองลงมาคือ ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่บัณฑิต ($\bar{X}$ =3.65, S.D.=1.15) และด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ =3.58, S.D.=1.07) สามารถสรุปได้ว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา โดยอาจารย์และบุคลากรมีความสุภาพพูดจาไพเราะ เต็มใจให้บริการและ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าปรึกษาเรื่องต่าง ๆ โดยสะดวก บัณฑิตให้ความเห็นว่าหลักสูตรและรายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ได้จริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของจักรวาล วงศ์มณี และคณะ (2564) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อด้านหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับหลักสูตรการท่องเที่ยวและนันทนาการ โดยบัณฑิตแสดงความพึงพอใจสูงสุดต่ออาจารย์ผู้สอนด้วยค่าเฉลี่ย 4.60 และต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในระดับมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.34 การที่บัณฑิตพึงพอใจสูงสุดในด้านอาจารย์ผู้สอนสะท้อนถึงประสิทธิภาพของคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญตรงกับหลักสูตร รวมทั้งความเอาใจใส่นักศึกษาอย่างเต็มที่

จากข้อค้นพบของการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ พบว่าบัณฑิตมีความรอบรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะความรู้ด้านแหล่งท่องเที่ยวและระบบการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ในระดับดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจและพร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อร่วมงาน มีความเคารพนอบน้อมต่อหัวหน้างาน มีความตรงต่อเวลา สอดคล้องกับผลการศึกษาของชัยญา ต้นสกุล และกัญญามน กาญจนหาวิกุล (2563) พบว่า คุณลักษณะสำคัญของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในด้านความรู้ (Knowledge) คือ บุคลากรต้องมีความรู้ตามตำแหน่งหน้าที่ที่กำหนดในใบกำหนดหน้าที่งาน (Job Description) และตามกรอบสมรรถนะอาเซียน ซึ่งรวมถึงความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ, พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย, ประสบการณ์การทำงาน, ความรู้

รอบตัว, และความรู้ทั่วไป ด้านทักษะ (Skill) บุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี รวมถึงการอ่าน การพูด และการเขียนภาษาต่างประเทศ, มนุษยสัมพันธ์ที่ดี, การทำงานเป็นทีม, ไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า, การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ, การเจรจาต่อรอง, ศิลปะในการให้บริการ, ภาวะความเป็นผู้นำ, และทักษะวิชาชีพที่สอดคล้องกับตำแหน่งงานที่ทำ ด้านทัศนคติ (Attitude) บุคลากรควรมีใจรักในงานบริการ, ความรักในองค์กรและเพื่อนร่วมงาน, ความคิดบวก, การมองโลกในแง่ดี, จิตอาสา, ความขยัน, ซื่อสัตย์, อดทน, รับผิดชอบ, ตรงต่อเวลา, เสียสละ และมีส่วนร่วม การมีคุณลักษณะเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถของบัณฑิตจากสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการในการตอบโจทย์ตลาดแรงงาน พร้อมทั้งการเตรียมความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีเพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ ควรวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรและพิจารณาเพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและสวัสดิการของมหาวิทยาลัย เช่น หอพัก สถานที่ออกกำลังกาย สนามกีฬา เป็นต้น ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

2. หลักสูตร ฯ ควรพิจารณาทบทวนแผนการเรียนที่มุ่งเน้นรายวิชาปฏิบัติ และพิจารณาเพิ่มรายวิชาภาษาภาษาที่สาม ตลอดจนทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันและอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงานจากกลุ่มผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิตของสาขาการท่องเที่ยวและนันทนาการ เพื่อประโยชน์ในการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

คณะศิลปศาสตร์. (2566). รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (มคอ.7) ประจำปีการศึกษา 2566. ศรีสะเกษ:

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ

จักรวาล วงศ์มณี, อารัตน์ ประทีปะเสน, กุลวดี ละม้ายจีน, เนียนนิภา สำเนียงเสนาะ, ภูวดล งามมาก, และ

พุทธพร โคตรภทร. (2564). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 12(1), 30-43.

- จาทุนต์ สุชุมาลพงษ์, สมนึก ภัททิยธนี, และฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ. (2560). ความต้องการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 11(2), 31-40.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสติน เพรส.
- ชัยญา ต้นสกุล และ กัญญามน กาญจนาทวิกุล. (2563). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการตามกรอบอาเซียนของสถานประกอบการเขตพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามัน. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*. 6(2), 23-42.
- อึ้ง บัวศรี. 2542. *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีตวรณ อินทวิมลศรี. (2548). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*.
- เมตต์ เมตต์การณ. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- ราชกิจจานุเบกษา (2565). ประกาศเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง วันที่ 9 กันยายน 2565
- วิทวัส เหล่ามะลอ. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศศิวิมล จุลศิลป์. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี. *วารสารสุนทรารี*. 4(2), 17-31.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ. (2566). *สารสนเทศด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2566*. Retrieved from <https://edustatistics.moe.go.th/sisaket/>
- เอกชัย เทียนเงิน, นพดล อำนวยพรเลิศ และ กนกวรรณ เชียงเงิน. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศิลปศาสตร์ราชวมงคลสุวรรณภูมิ*. 4(3), 524-533.
- Armstrong, M. (2003). *A Handbook of Human Resource Management Practice*. Kogan Page, London.
- Bobbitt, F. (1918). *The Curriculum*. Houghton Mifflin Company, Boston.

- Cubillo, J. M., Sánchez, J., & Cervino, J. (2006). International Students' Decision-Making Process. *International Journal of Educational Management*, 20, 101-115.
<https://doi.org/10.1108/09513540610646091>
- Henson, R. K. (2001). The Effects of Participation in Teacher Research on Teacher Efficacy. *Teaching and Teacher Education*, 17, 819-836. [http://dx.doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00033-6](http://dx.doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00033-6)
- Office of the Higher Education Commission. (2009). *Thai Qualifications Framework for Higher Education*. Retrieved from <http://www.mua.go.th/users/tqfed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf>.
- Oliva, P.F. (2009). *Developing the Curriculum*. 7th edition. Boston, MA: Allyn & Bacon, Inc.
- Shadid, W. A., & Van Koningsveld, P. S. (1992). *Islamic primary school*. In W. A. R., *Islam in Dutch society: Current developments and future prospects*. Kampen: Kok Pharos Publishing House.
- Sittiwong, T. (2019). Curriculum development, logistics and supply chain: Project Incubator and the development of integrated logistics and supply chain under the reform program of the National Curriculum. *International Journal of Humanities and Social Science*, 9(1), 9-16.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wiles, J. (2009). *Leading Curriculum Development*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Wiles, J.W. & Bondi, C. Joseph. (2011). *Curriculum Development a Guide to Practice*. 8th edition. Boston: Pearson.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.

